

Peuterspeelzaal 't Zwanenest

Pedagogisch beleids- en werkplan

Peuterspeelzaal 't Zwanenest, mei 2022

Inhoudsopgave

Inleiding	blz 3
Deel 1 Pedagogisch Beleidsplan Peuterspeelzaal 't Zwanenest	blz 4
Peuterspeelzaal 't Zwanenest	blz 5
Visie en doelstellingen Visie, Doelstelling	blz 5
Visie ontwikkeling binnen peuterspeelzaal	blz 5
Visie op opvoeden	blz 6
Het individuele kind en de groep	blz 6
Omgang met peuters	blz 7
De ontwikkelingsgebieden	blz 7

De sociaal- emotionele ontwikkeling, Emotionele ontwikkeling	blz 7
Persoonlijke ontwikkeling van identiteit zelfvertrouwen	blz 8
Motorische ontwikkeling, spel en speelgoed, Sensomotoriek	blz 9
De cognitieve ontwikkeling	blz 10
Spelmateriaal, De speelruimte	blz 10
Volgen van ontwikkeling en signaleren van een achterstand	blz 11
Mentor, Normen en waarden, Pedagogisch handelen leidsters	blz 12

Deel 2 Werkplan Peuterspeelzaal 't Zwanenest

De inschrijving, Plaatsingsbeleid, Visie op vaccinatie, De wenprocedure, De dagindeling	blz 14
Spelen	blz 15
Speelgoed, Voorlezen, Koffieochtend, Nieuwsbrief	blz 16
Activiteiten met de kinderen, Het vrije spel	blz 16
Creativiteit, Muziek, Bewegen, Eten en drinken, Kringspel, Uitstapjes en eindejaarsviering	blz 17
Feesten, Veiligheidsrichtlijnen, Hygiëne en zindelijkheid	blz 18
Ziektebeleid, Beroepsgeheim, Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag	blz 19
Vierogen principe, Klachten, Externe klachten, Slotwoord	blz 20
Algemene gegevens	blz 21

Inleiding

Peuterspeelzaal 't Zwanenest is voor velen een bekende voorziening in Julianadorp. Veel kinderen genieten van het spelen met leeftijdsgenootjes en met ander speelgoed dan zij thuis hebben. Maar hoe functioneert onze peuterspeelzaal eigenlijk en wat hebben wij uw kind te bieden? Het antwoord en de relevante informatie vindt u in dit pedagogisch beleidsplan. Wij willen u een zo helder mogelijk beeld geven van wie we zijn en wat we doen op de peuterspeelzaal. Het omschrijven van onze visie en doelstellingen in een pedagogisch beleidsplan geeft duidelijkheid en transparantie.

De peuterspeelzaal ondersteunt op professionele manier een stukje opvoeding van de peuter en stimuleert peuters zich te ontwikkelen op een voor hen passend niveau. Dit vraagt meer dan alleen gezellig met kinderen bezig zijn. Er wordt een sfeer gecreëerd die hiertoe uitnodigt. Peuters worden vanuit een bepaalde houding benaderd en er worden hen activiteiten aangeboden vanuit een bepaald idee.

Het schrijven van een beleidsplan is een proces, dat altijd in beweging is en zal moeten blijven. In deel 1 is het pedagogisch beleidsplan van peuterspeelzaal 't Zwanenest opgenomen. Hierin is het pedagogisch handelen van de leidsters omschreven. Het doel hiervan is uit te leggen welke concrete handelingen de leidsters uitvoeren om de ontwikkeling van het kind te stimuleren. Er is omschreven hoe de leidsters met de kinderen omgaan en wat het doel hiervan is. De omschrijving van het pedagogisch handelen is opgebouwd aan de hand van de vier basisdoelen van professor J.M.A. Riksen-Walraven. De vier basisdoelen zijn 'emotionele veiligheid', 'persoonlijkheidsontwikkeling', 'sociale ontwikkeling' en het eigen maken van normen, waarden en cultuur'. Deze basisdoelen zijn vervolgens weer opgedeeld in vijf pedagogische middelen: 'de leidster-kind interactie', 'de groepsruimte', 'de groep', 'activiteiten' en 'spelmateriaal'.

In deel 2 is het werkplan van peuterspeelzaal 't Zwanenest beschreven. Hierin staan afspraken over de dagindeling, regels, activiteiten, feestjes en uitstapjes van Peuterspeelzaal 't Zwanenest. Dit werkplan geeft snel een duidelijk beeld van de dagelijkse gang van zaken op peuterspeelzaal 't Zwanenest.

In dit pedagogisch beleidsplan kan overal waar hij staat, ook zij gelezen worden.

Deel 1

Pedagogisch Beleidsplan

Peuterspeelzaal 't Zwanenest

Peuterspeelzaal 't Zwanenest

Peuterspeelzaal 't Zwanenest is gehuisvest in MFC 't Dorpshuis aan Middelzand 3508 in Julianadorp. Wij zijn 4 ochtenden (maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag) per week open van 08.45 tot 11.45 uur. Peuterspeelzaal 't Zwanenest is een peuterspeelzaal voor jongens en meisjes van 2 jaar en 3 maanden tot 4 jaar oud en bestaat uit 2 groepen van maximaal 16 peuters. Elke groep komt twee vaste dagdelen naar de peuterspeelzaal; (maandag-donderdag ochtend of dinsdag-vrijdag ochtend). Beide groepen worden begeleid door twee vaste professionele peuterleidsters. Bij ziekte wordt er gewerkt met een vaste vervanger.

Visie en Doelstellingen

Hierbij is uitgegaan van wat wij de peuters willen en kunnen en bieden. In hoeverre kunnen wij bepaalde ontwikkelingsaspecten stimuleren, en met welke opvoedingsideeën kan dit worden gedaan? Hoe wordt de opvoeding van de peuters samen beleefd, tussen de ouders en de leidsters?

Visie

In een veilige omgeving, met duidelijke grenzen en een vaste dagindeling, biedt de peuterspeelzaal de peuters de mogelijkheid om met diverse activiteiten en met verschillende materialen kennis te maken. Tevens wordt de peuters geleerd om met elkaar en de leidsters om te gaan, als ondersteuning van hun algemene- en sociale ontwikkeling.

Doelstelling

De leidsters van de peuterspeelzaal stellen zich als doel: Het bieden van optimale ontwikkelingskansen aan jonge kinderen van 2 jaar en 3 maanden tot 4 jaar, door hen in groepsverband samen te brengen onder begeleiding van een leidster. De peuterspeelzaal wil de algehele brede ontwikkeling van alle kinderen stimuleren: de taalontwikkeling en ontwikkeling op motorisch, sociaal, emotioneel, cognitief en creatief vlak. De peuterspeelzaal wil de peuter in zijn waarde laten en hem alle denkbare mogelijkheden bieden tot onbevangen spelen. Het vrije spel wordt gezien als een van de belangrijkste voorwaarden voor een gezonde ontwikkeling. Het aanbieden van een vaste dagindeling is de basis om de peuters te stimuleren in hun ontwikkeling en samenspel met andere kinderen. De peuters moeten zichzelf kunnen zijn in de groep, waardoor zij leren te vertrouwen op hun eigen mogelijkheden. Dit vertrouwen bevordert hun zelfbewustzijn en zelfstandigheid, om uit te groeien tot evenwichtige, sociale kinderen. Gewezen wordt op het feit dat er geen prestaties worden verwacht van de kinderen. Het is echter wel de bedoeling het kind vertrouwd te maken met de verschillende materialen en het gebruik hiervan te stimuleren, door op gerichte, bewuste en herkenbare wijze uitnodigende speelsituaties te creëren.

Visie ontwikkeling binnen de peuterspeelzaal

Op de peuterspeelzaal kunnen peuters van 2 jaar en 3 maanden tot 4 jaar twee ochtenden per week spelen onder deskundige leiding in een veilige sfeer. Het uitgangspunt van de peuterspeelzaal is kinderen de ruimte te geven die ze nodig hebben om zich te kunnen ontplooiën. Dat betekent dat er wordt getracht een sfeer te scheppen waarin kinderen zich prettig en veilig voelen. Wanneer de kinderen zich op hun gemak voelen, kunnen zij initiatieven gaan nemen, bijvoorbeeld door contact te leggen met andere kinderen. Ook kunnen ze hun creativiteit uiten en mogelijkheden in hun spel onderzoeken zonder dat er sprake is van dwang. Doordat de kinderen op de peuterspeelzaal loskomen

van de eigen omgeving (het huis, moeder enz.) zal dit hun zelfstandigheid bevorderen. Kinderen bezitten een eigenheid die ze in relatie tot volwassenen en andere kinderen kunnen ontwikkelen. Het is niet nodig kinderen heel strak te leiden. Door het bieden van uitdagingen op de speelzaal wordt de ontwikkeling begeleid. Op deze manier ontdekken ze hun eigen mogelijkheden. Elk kind ontwikkelt zich in zijn eigen tempo, als het maar voldoende uitgedaagd wordt. De optimale ontwikkeling van de peuters wordt op de speelzaal bereikt doordat de zij zich veilig voelen bij volwassenen die hen andere uitdagingen bieden dan hun ouders. De peuters wordt geleerd zich aan de groepsregels te houden. Hierdoor worden zij zich ervan bewust dat zij naast het zijn van een individu, ook deel uit kunnen maken van een groep.

Visie op opvoeden

Opvoeden is een sociaal gebeuren. Opvoeding vindt plaats binnen allerlei sociale instituties. Allereerst natuurlijk binnen het gezin, maar ook binnen de gemeenschap zoals in contact met vrienden, familie en de buurt. Ook de peuterspeelzaalleidsters worden gezien als mede-opvoeders. Op het moment dat ouders hun peuter hier achterlaten, behoren zij duidelijk afscheid te nemen zodat de peuter weet dat de leidster nu de vertrouwde persoon is. Vanaf het afscheid nemen van de ouders neemt de leidster de verantwoordelijkheid over. De leidster zal het kind met zijn specifieke individuele karakter moeten leren kennen. Juist omdat alle kinderen zo verschillend zijn, is het goed leren kennen van elk kind erg belangrijk. Zo is het mogelijk om ieder kind de aandacht en de begeleiding te geven die aansluiten bij de individuele behoeften. De aanpak van de leidster zal gericht zijn op het leren kennen, leren waarderen en leren inzetten van de mogelijkheden die een kind heeft.

In praktische zin biedt peuterspeelzaal 't Zwanenest een uitnodigende, veelzijdige en veilige speelomgeving aan. Via spel ontwikkelen en leren jonge kinderen. Er worden passende activiteiten en passend spelmateriaal aangeboden. Elk kind krijgt hierdoor de mogelijkheid om op zijn eigen wijze en in zijn eigen tempo te ontwikkelen. Spelenderwijs en door interactie met andere peuters en leidsters vergroten zij hun woordenschat, ontwikkelen zij hun motorische mogelijkheden en groeien zij in sociaal vaardig gedrag. De ontwikkeling van het kind wordt als het ware 'uitgelokt'. De leidsters volgen het ontwikkelingsproces en proberen het kind een stapje verder te brengen. Het geven van complimentjes zal ruimschoots gebeuren. Het geven van correcties moet in de minderheid zijn. Er wordt vanuit gegaan dat de peuters groeien door het krijgen van positieve aandacht. De eigenheid van ieder kind wordt belangrijk gevonden en per kind wordt bekeken wat de juiste aanpak is. Hierdoor wordt een professionele beroepshouding gewaarborgd.

Het individuele kind en de groep

De peuterspeelzaal is voor de meeste kinderen de eerste situatie dat ze onder 'moeders vleugels' vandaan zijn. Zij moeten leren vertrouwen op de structuur en veiligheid die de peuterspeelzaal biedt. Tevens moeten ze leren omgaan met een groep leeftijdsgenootjes. Ieder kind zal op zijn eigen manier dit gewenningsproces doorlopen en ieder kind zal op een andere manier ondersteuning en begeleiding nodig hebben. Hetzij met rust laten, hetzij stimuleren deel te nemen aan de groep. De regels en de structuur van de peuterspeelzaal zullen vanaf het begin duidelijk moeten zijn voor het kind, er vanuit gaande dat duidelijkheid bijdraagt aan een veilige, voorspelbare omgeving. Voorop staan de belangen van het kind. Dit zal verenigbaar moeten zijn met de belangen van de groep. De leidster zal hier waar nodig bewust een keuze in maken.

Omgang met peuters

Om een kind zich thuis te laten voelen op de peuterspeelzaal is het onder andere belangrijk dat er een band groeit tussen leidster en kind. Daarbij is een goede lichaams- en luisterhouding naar het kind van groot belang. De leidster hurkt of bukt en maakt oogcontact als ze iets te bespreken heeft met de peuter. Bij binnenkomst groet de leidster alle kinderen persoonlijk en geeft ze individuele aandacht. Ook worden kinderen geleerd naar elkaar te luisteren en op hun beurt te wachten met vertellen. Omdat peuters zich snel ontwikkelen, worden de kinderen bij het spelen ondersteund en gestimuleerd. Soms is het bijvoorbeeld van belang een kind kennis te laten maken met speelgoed dat iets moeilijker is dan waar hij normaliter mee speelt.

De peuters verkeren in een levensfase waarin ze veel behoefte hebben aan lichamelijk contact. Ze gaan lijfelijk om met hun omgeving en met de personen om zich heen. De leidsters proberen daar zoveel mogelijk op in te spelen: een aai over de bol, geruststellen bij verdriet of even op schoot nemen als het kind dit prettig vindt.

De ontwikkelingsgebieden

We kunnen verschillende ontwikkelingsgebieden onderscheiden, waarbij we wel moeten bedenken dat een individu een ondeelbare eenheid is en geen optelsom van ontwikkelingsgebieden. We onderscheiden:

- De sociaal-emotionele ontwikkeling
- De emotionele ontwikkeling
- De persoonlijke ontwikkeling van identiteit en zelfvertrouwen
- Motorische ontwikkeling
- Senso motoriek
- De cognitieve ontwikkeling

De sociaal-emotionele ontwikkeling

De peuterspeelzaal is een plaats waar de peuter (meestal) voor het eerst in een groep met anderen speelt. Hoewel peuters vaak nog naast in plaats van met elkaar spelen, krijgt het sociale aspect door het samen in de kring zitten en naar elkaar en de leidster te luisteren, gericht vorm. Ook het samen eten en drinken en andere gezamenlijke activiteiten stimuleren de sociale ontwikkeling. Peuters krijgen oog voor elkaar en leren rekening te houden met elkaar. Ze leren binnen een veilige omgeving hun eigen grenzen te ontwikkelen, plezier te ervaren aan het samen ondernemen van dingen en een vertrouwde plaats in de groep te vinden. Op de peuterspeelzaal wordt de peuter geaccepteerd zoals hij is, maar daarnaast wordt ook geleerd zich aan regels te houden. Regels met betrekking tot het samen spelen en het omgaan met het spelmateriaal. Positief gedrag wordt gestimuleerd door de peuter aandacht of een compliment te geven.

Emotionele ontwikkeling

De peuter ontdekt dat hij een eigen 'ik' heeft en los van de ouder iemand is met een eigen wil. Hij komt in een fase van 'nee' zeggen en zelf doen. De peuter reageert vaak direct en impulsief en laat heftige emoties zien. Hij kan zijn emoties vaak nog niet zo goed reguleren. Op de peuterspeelzaal is ruimte voor de emoties van de peuter: zijn gevoelens worden door de leidsters serieus genomen. Door enerzijds positief en anderzijds begrenzend in te gaan op de verschillende emoties wordt het herkennen en adequaat uiten van eigen gevoelens gestimuleerd. Peuters verwerken hun emoties vaak

door middel van het naspelen van de gebeurtenissen. Ook het creatieve spel (met bijvoorbeeld water, zand, klei en verf) helpt de peuter om uiting te geven aan zijn emoties. Tevens leert de peuter tijdens het begeleide spel om emoties van andere kinderen te herkennen en om daar goed mee om te gaan. Leidsters willen de peuter ondersteunen in de problemen die het tegen kan komen. Dit kan door woorden te geven aan de gevoelens en emoties die het kind heeft. De leidster zal proberen zich te verplaatsen in het kind en er samen met het kind over praten. Als peuters een conflict of meningsverschil hebben zal de leidster eerst kijken of de peuters het samen op kunnen lossen. Lukt dit niet, dan zal de leidster de peuters helpen door te verwoorden wat er aan de hand is en de peuters te vragen hoe dit samen op te lossen. Zij laat de kinderen samen overleggen. Daarbij worden dan duidelijke afspraken gemaakt. Leidsters vinden het belangrijk dat een kind leert voor zichzelf op te komen, maar ook dat een kind leert om bijvoorbeeld speelgoed te delen met anderen. Dit doen ze door de situaties die voorvallen uit te leggen, en daarna samen te bekijken hoe ze die kunnen oplossen. Daarbij wordt uitgelegd hoe en waarom bepaalde dingen zo gebeuren.

De persoonlijke ontwikkeling van identiteit en zelfvertrouwen

Op elk ontwikkelingsgebied zie je rond de peuterleeftijd grote sprongen. In zijn totaliteit groeit de peuter enorm en de innerlijke ontwikkeling groeit mee; het ik-besef wordt duidelijker. De peuter ontdekt dat hij een op zichzelf staande persoonlijkheid is met een eigen wil; "Ikke doe dat niet", "ikke wil ook mee". Voor de volwassenen om de peuter heen kan dat een lastige fase zijn. Duidelijkheid en geduld zijn erg belangrijk in deze fase. De leidsters gaan hier creatief mee om, soms door het vinden van een gulden middenweg.

De persoonlijkheid van een mens wordt gevormd door zijn karakter, temperament en de verschillende kwaliteiten die een mens bezit. Er is een voortdurende wisselwerking tussen een persoon en de situatie waarin hij of zij zich bevindt. De groei van de persoonlijkheid gebeurt door rijping en door leren van de wereld om je heen. De persoonlijkheidsontwikkeling van een jong kind verloopt volgens verschillende fases. Deze fasen hebben een vaste volgorde en vinden ongeveer op dezelfde leeftijd plaats. De eerste fase is de babytijd; die loopt van 0 tot ongeveer 1 jaar. De tweede fase is de peutertijd; die loopt van ongeveer 1 jaar tot 3 jaar, en de peuters maken daarin een snelle ontwikkeling door. Ze krijgen een eigen persoonlijkheid en een eigen wil. Daardoor krijgen ze grip op de wereld om hen heen. De volgende fase is de kleutertijd; deze loopt van 3 tot 6 jaar. In deze kleutertijd ontdekt een kind wat voor persoonlijkheid hij heeft. Hij ontwikkelt zich in vele opzichten, er ontstaat een persoonlijk geweten, en de normen en regels van de ouders worden eigen gemaakt.

De leidster werkt op verschillende manieren aan het zelfvertrouwen, de zelfredzaamheid, zelfstandigheid en weerbaarheid van een kind. Dit doet de leidster door: - Het kind positief te benaderen en complimentjes te geven. - Het kind te laten merken dat hij de moeite waard is en serieus wordt genomen wat een kind zegt of doet. - Het kind waarderen zoals een kind zelf is (in zijn waarde laten) en ruimte geven voor een eigen mening. - Het kind aanmoedigen en de vrijheid geven om zelf 'problemen' op te lossen en zorgen dat er 'succesmomenten' in een activiteit zitten. - Het kind te stimuleren zelf na te denken en oplossingen voor 'problemen' te zoeken, maar altijd in de buurt te zijn voor 'een helpende hand'. - Het kind zelf laten doen wat het zelf kan en niet te snel dingen overnemen. - Het kind het gevoel geven dat het zelf heel veel kan, daar vertrouwen in hebben, daardoor krijgt een kind vertrouwen in zichzelf en kan het trots zijn op zichzelf. - Het kind stimuleren voor zichzelf op te komen, door hem zelf na te laten denken over de situatie, en hem daarbij helpen door te vertellen wat je ziet. - Elk kind zijn verhaal laten doen en oprecht luisteren.

De leidster werkt ook aan het rekening houden met anderen en behulpzaam zijn (sociaal zijn). Dit doet de leidster door: - Kinderen samen dingen te laten doen, samen te laten spelen. - Kinderen te stimuleren elkaar te helpen. - Het kind te leren om te luisteren naar andere kinderen bijvoorbeeld in de kring. - Het kind te leren dat je soms op je beurt moet wachten bijvoorbeeld bij een spelletje. - Het kind vragen om iets voor een ander kind te doen als dat kind iets niet lukt, bijvoorbeeld een lijmpotje open maken. - Kinderen complimenten te geven in de groep als ze goed meedoen, fijn samen spelen, andere kinderen helpen. - Proberen kinderen zelf de conflicten op te laten lossen, door te benoemen wat je ziet, en te vragen hoe ze het op willen lossen, of uiteindelijk de oplossing aan te dragen.

Verder vinden de leidsters het belangrijk dat kinderen betrokken zijn, goed luisteren en goed naar elkaar luisteren. Dit stimuleert de leidster door: - Het kind te leren luisteren naar de regels die binnen de groep gelden; bijvoorbeeld niet op tafel klimmen, geen speelgoed kapot maken of elkaar slaan, maar ook door de kinderen hun eigen verhaal te laten vertellen. - Het kind na een verhaal voor te hebben gelezen te vragen waar het over ging, of een kind het verhaal na laten vertellen. - De kinderen leren op hun beurt te wachten en te luisteren naar de andere kinderen door bijv. te moeten wachten tot een ander kind klaar is met praten. - Grenzen te stellen aan wat wel en niet mag in de kring, bijv. blijven zitten op je stoel. - Kinderen uit te dagen mee te doen in de kring, en dit telkens opnieuw te proberen, ook als een kind dit 'eng' of moeilijk vindt. Complimentjes geven als het dan wel lukt.

Leidsters vinden het ook belangrijk om kinderen te leren genieten, vrolijk te zijn en spontaan. Dit stimuleert de leidster door: - Met de kinderen 'grapjes' te maken. - Samen met het kind een leuke activiteit doen; dat kan individueel, maar ook in een groepje; bijvoorbeeld een spelletje samen doen. - Het kind zichzelf laten zijn zodat het zich vertrouwd voelt. - Als leidster laten zien dat je geniet van de kinderen, zelf vrolijk te zijn en spontaan reageren.

Motorische ontwikkeling, spel en speelgoed

Al voor de geboorte beweegt een baby zich voortdurend waardoor het zichzelf steeds oefent. In de eerste anderhalf jaar van zijn leven ontwikkelt een hulpeloos wezentje zich tot een kind dat zich zelfstandig in een ruimte kan bewegen. Van liggen tot zitten, kruipen en lopen. Al spelend leert en ontwikkelt het kind zijn motoriek, die hem in staat stelt zijn omgeving te verkennen. Daarnaast leert hij allerlei materialen kennen met de mogelijkheden daarvan. Bij de motorische ontwikkeling wordt de grove en fijne motoriek onderscheiden. Onder grove motoriek verstaan we het beheersen van de bewegingen van armen en benen. De fijne motoriek heeft betrekking op het werken met de vingers. Grove motoriek uit zich bijvoorbeeld in het vermogen te klimmen en klauteren of door grote blokken te stapelen. Fijne motoriek komt bijvoorbeeld tot uiting in tekenen en kleine puzzels maken. De leidsters proberen aan te sluiten bij de ontwikkeling van het kind en speelgoed aan te bieden dat op dat moment bij het kind past. Een peuter van net twee krijgt met verven een dikke kwast.

Senso motoriek

Senso motoriek is de basis voor motorische en totale ontwikkeling van het kind. Door met een bal te spelen krijgt het de betekenis van iets waarmee je kunt rollen en gooien. Door het voorwerp "bal" motorisch te ontdekken krijgt het woord "bal" inhoud. Te weinig motorisch ontdekken kan leiden tot problemen in onder andere taalontwikkeling van de peuter. Door het bewegen leert het kind zijn lichaam kennen (lichaamsplan) en van daaruit de omgeving (ruimtelijke oriëntatie). Dit is onder andere van belang om uiteindelijk te leren rekenen.

De cognitieve ontwikkeling

Met cognitieve ontwikkeling bedoelen we het ontwikkelen van het denken, de processen die het handelen van de mens bepalen en het leren kennen van de wereld. Elke ervaring is leren. Herhalingen maken de ervaringen sterker en leiden tot nieuw gedrag. Peuters denken concreet; ze praten over een kraan die te zien en te voelen is. Het denken ontwikkelt zich van concreet naar abstract: je praat over dingen die nu niet direct waarneembaar zijn, een verjaardag van morgen, de komende vakantie. Door het kunnen denken ontwikkelt zich taal. Taal is een communicatiesysteem dat op haar beurt het denken aanstuurt en ordent. In het spel van een peuter zien we vaak hoe taal, denken en handelen samengaan. Om deze ontwikkelingen optimaal te laten verlopen is een aantal principes belangrijk:

- Herhalingen; om te kunnen onthouden. Bijvoorbeeld herhalen van rituelen (afscheid, drinken, liedjes, dagritme)
- Memoriseren; inprenten in het geheugen
- Oefenen; puzzelen, tekenen, plakken, bouwen, spelletjes etc.
- Nieuwe uitdagingen; andere activiteiten, uitdagende spelomgeving, materiaal; Zo leert een kind iets nieuws, voortbouwend op verworven vaardigheden (je kunt bijvoorbeeld plakken met papier)
- Oplossen van problemen; Leidsters helpen de kinderen met het vinden van oplossingen, zodat ze mogelijk zelf in staat zijn het volgende probleem op te lossen. In het spel reiken kinderen elkaar oplossingen aan.

Speelmateriaal

Op de peuterspeelzaal komen verschillende werkvormen voor om de ontwikkeling van peuters te stimuleren. Onder andere de volgende materialen zijn aanwezig: keukentje met servies, poppen, bedje, blokken, auto's, eenvoudig constructiemateriaal, leesboekjes, puzzels, mozaïek, vormen, muziekinstrumenten, verf, lijm, papier, kleurpotloden, klei, enz. Er wordt geregeld stil gestaan bij verschillende thema's die aansluiten bij het voorstellingsvermogen en de ontwikkeling van de peuter. Gedurende enkele weken is een thema actueel en worden de activiteiten hier op afgestemd. Het aanbod van materialen biedt de mogelijkheid de ontwikkeling op zowel motorisch, sociaal, emotioneel, cognitief, creatief en taalgebied van de peuter te stimuleren. Tevens hebben wij een abonnement bij de Speeltheek waar wij eens in de 4-6 weken nieuw speelgoed halen om de kinderen te voorzien van een nieuwe uitdaging.

De speelruimte

De peuterspeelzaal heeft 1 ruim lokaal waarin de kinderen veel ruimte hebben om zich te bewegen. De ruimte is praktisch en overzichtelijk ingedeeld. Alle activiteiten kunnen zonder problemen plaats vinden in deze ruimte. Voor de leidsters is dit prettig omdat ze op elk moment kunnen overzien waar de kinderen zich bevinden en wat zij doen. Ook de toiletruimte is vanuit de speelzaal te bereiken. Naast en in de deur tussen de toilet- en de speelzaal zit een venster zodat beide ruimtes kunnen worden overzien. De bovenste delen van de ramen van de speelruimte kunnen open, zodat voldoende gelucht kan worden. Vanuit de speelzaal is via openslaande tuindeuren de grote buitenspeelruimte te bereiken. Deze is voorzien van een omheining conform de veiligheidseisen voor peuterspeelzalen.

Volgen van de ontwikkeling en signaleren van een achterstand

Elk kind heeft een drang tot groeien en ontwikkelen. Hoe het kind zich ontwikkelt is afhankelijk van een aantal factoren:

- Aanleg: Elk kind wordt met een bepaalde aanleg en kwaliteiten geboren. Afwijkingen kunnen de ontwikkeling vertragen of belemmeren.
- Ziektes: Ziektes kunnen het kind remmen in zijn ontwikkeling. Afhankelijk van de aard en ernst van de ziekte kan de ontwikkeling tijdelijk of blijvend geremd worden.
- Omgeving: De (woon)omgeving en het gezin kunnen het kind stimuleren of remmen in zijn ontwikkeling. Ook deze invloeden kunnen tijdelijk of blijvend zijn.

De ontwikkeling van kinderen verloopt volgens een bepaald patroon en in fases. Voor de meerderheid geldt: liggen, rollen, zitten, kruipen, lopen. Wat betreft de taal: brabbelen, losse woorden, tweewoord-zinnen, eenvoudige zinsconstructies. Hoewel elk kind zich in zijn eigen tempo ontwikkelt, zijn er gemiddelde leeftijden aan te geven voor bepaalde ontwikkelingen. De meeste kinderen lopen bijvoorbeeld met 12-18 maanden. Dat wil zeggen dat een kind dat pas met 18 maanden loopt zich wel normaal ontwikkelt, mits het looppatroon kwalitatief goed is. Als het kind na 18 maanden begint met lopen, wordt er van een vertraagde ontwikkeling gesproken. Het is van belang dat elk kind de tijd krijgt zich te ontwikkelen.

De leidsters volgen de ontwikkeling van elk kind. Dit betekent niet dat ze de hele ochtend het kind nauwgezet observeren. Rond het derde jaar en vlak voordat het kind naar de basisschool gaat, wordt er aan de hand van een Handelenlijst een observatie uitgevoerd. Verder vormen de leidsters zich een beeld van een kind aan de hand van hun contacten met het kind en aan de hand van de verschillende spelsituaties. Door hun kennis van de ontwikkeling en hun ervaring met vele peuters zijn ze in staat om aan te geven of een kind zich normaal, vertraagd of afwijkend van de 'norm' ontwikkelt. Ze bespreken dit met de elkaar, bespreken hun meningen en vormen hun oordeel. Het gaat hier niet om een diagnose, niet om oorzaken, alleen maar om het signaleren, een voorzichtige constatering dat de ontwikkeling anders dan normaal verloopt. De leidsters informeren bij de ouders of zij iets opmerken aan hun kind. Dit kan ook een vraag zijn naar bijvoorbeeld het functioneren van het gehoor. Dit kan voor ouders aanleiding zijn om contact met de arts of het consultatiebureau op te nemen. Vaak komen de ouders zelf met vragen over de ontwikkeling van het kind naar de leidster. Natuurlijk is het een schok voor ouders als hun kind afwijkt van de 'norm'. Vanuit deze gevoelens kunnen de ouders reageren naar de leidsters. Leidsters houden rekening met de gevoelens van de ouders en zullen hen steunen met het oog op het belang van het kind. Een leidster speelt in op de ontwikkeling van het kind. Ze past haar handelen aan. Zo zal ze bij een kind met een vertraagde taalontwikkeling duidelijke, korte opdrachten geven, het kind goed aankijken en controleren of het kind de opdracht goed begrepen heeft. Ook kunnen zij het advies uit brengen naar de ouders om een logopedist te raadplegen. Het doel van de peuterspeelzaal is samen met de ouders optimale kansen te bieden aan het kind om zich verder te ontwikkelen. De omgang met de andere peuters speelt hierbij een belangrijke rol, omdat peuters ook van elkaar leren. Op verzoek van ouders en gekozen school of medisch kleuterdagverblijf worden gegevens over het kind (uiteraard met toestemming van de ouders) verstrekt.

Mentor

Elke peuter bij peuterspeelzaal 't Zwanenest heeft een eigen mentor. Van de maandag/donderdag groep is dat Tanja en van de dinsdag /vrijdag groep is dat Vivianne. Tijdens de wen-ochtend zal aan de ouders kenbaar gemaakt worden wie de mentor is van hun kind. Omdat wij een kleine peuterspeelzaal zijn en wij dagelijks met de kinderen werken kunt u met vragen/ opmerkingen/ informatie omtrent uw kind bij beide leidsters terecht. De leidsters bespreken dit wel met elkaar. In de periode dat uw kind de peuterspeelzaal bezoekt, biedt de mentor u minimaal twee keer – indien nodig vaker - de mogelijkheid voor een oudergesprek over hoe het gaat met uw kind op de peuterspeelzaal. Hier worden onder andere de observaties die zijn gedaan met u besproken. Tijdens elk bezoek van het kind aan de peuterspeelzaal is er nadien gelegenheid om met de leidster te spreken. Andersom zal de leidster de ouders informeren bij bijzonderheden met betrekking tot het kind. Als het nodig is kan een afspraak buiten de peuterspeelzaaltijden om worden gemaakt.

Normen en waarden

Normen en waarden zijn een zeer belangrijk aspect van de opvoeding. Het is de basis voor het leven en werken met elkaar. Zo proberen we een leefbare samenleving op de peuterspeelzaal te creëren, maar ook de kinderen iets mee te geven voor de samenleving buiten de peuterspeelzaal. Waarden geven uitdrukking aan de betekenis die mensen hechten aan bepaald gedrag of aan bepaalde dingen of gebeurtenissen. Het zijn opvattingen die aangeven hoe belangrijk mensen iets vinden. Waarden zijn onmiskenbaar cultuurgebonden; ze veranderen in de loop van de tijd en variëren per samenleving. Normen vertalen de waarden in regels en voorschriften over hoe volwassenen en kinderen zich behoren te gedragen. De waarde is bijvoorbeeld: respect hebben voor elkaar. Binnen de peutergroep staan een aantal waarden centraal: plezier, veiligheid, samenwerken, geduld, eigenheid, respect, zelfstandigheid, erkenning en waardering, verantwoordelijkheid en duidelijkheid. Het is belangrijk om met respect voor elkaar te komen tot heldere en duidelijke afspraken. Dit sluit aan bij de behoeften van de peuter. Peuters leren beperkingen te accepteren en hebben tegelijkertijd de vrijheid zich te bewegen binnen de regels. Zij leren omgangsvormen zoals beleefd zijn naar elkaar en voorzichtig omgaan met andermans spullen. In een conflictsituatie proberen we bemiddelend op te treden, door erover te praten en na een incident evt. excuses te maken. In een conflictsituatie tussen leidster en kind hanteren we dezelfde normen als hierboven beschreven. We leren kinderen respect te hebben voor anderen. We leren kinderen netjes eten en drinken, schoon te zijn, dus na het plassen handen wassen. Als we buiten spelen de natuur met rust te laten en de omgeving schoon te houden. Samenwerken is belangrijk: we ruimen samen op, we spelen en delen samen.

Pedagogisch handelen leidsters

De leidsters zullen hun pedagogisch handelen steeds zo veel als mogelijk afstemmen op de individuele behoeften van het kind, met inachtneming van de visie zoals hierboven beschreven. De leidsters van de peuterspeelzaal zijn goed opgeleid, volgen bijscholing en hebben ruime ervaring. Om 'scherp' te blijven op het eigen handelen en dit verder door te ontwikkelen, ontvangen alle leidsters een aantal uren per jaar coaching gericht op het pedagogisch handelen. Hierbij wordt door de coach in de groep geobserveerd. Deze observaties zijn uitdrukkelijk niet gericht op het individuele kind, maar op het pedagogisch handelen van de leidsters in interactie met de groep.

Deel 2

Werkplan

Peuterspeelzaal 't Zwanenest

De inschrijving

Kinderen kunnen vanaf hun geboorte ingeschreven worden voor de peuterspeelzaal en komen vervolgens op de lijst te staan. Het aanmelden van het kind gebeurt middels het invullen van een plaatsingscontract. Dit gebeurt altijd op de zaal. Op dit formulier worden een aantal gegevens over het kind en de ouders gevraagd. Kinderen worden geplaatst op de peuterspeelzaal aan de hand van datum van inschrijving. Uiteraard wordt er wel rekening gehouden met de minimale leeftijd van 2 jaar en 3 maanden. Bij het opgeven van uw kind vragen wij u inschrijfgeld over te maken binnen één week na inschrijving, waarna uw inschrijving officieel bevestigd zal worden.

Plaatsingsbeleid

Kinderen zijn vanaf 2 jaar en 3 maanden welkom om te komen spelen op de peuterspeelzaal. De speelzaal staat in principe open voor alle kinderen uit Julianadorp, ook met een kleine handicap of achterstand. Een vereiste voor het plaatsen van een kind met een ontwikkelingsachterstand of beperking is dat het kind kan mee functioneren in de groep en zich veilig moet voelen. Voor kind en ouders zijn de contacten met de andere kinderen en ouders heel belangrijk. Zo wordt een vroegtijdige geïsoleerde positie voorkomen.

Visie op vaccinatie

De veiligheid en gezondheid van de peuters die de speelzaal bezoeken staan voorop. De peuterspeelzaal erkent de noodzaak van vaccinatie, ter bescherming van de gezondheid van de groep. Bij inschrijving wordt aan de ouders gevraagd of hun kind deelneemt aan het vaccinatieprogramma van de Rijksoverheid. Deze opgave wordt vastgelegd bij de kindgegevens. Ouders worden desgevraagd geïnformeerd over de dekkinggraad op de peuterspeelzaal, maar niet over individuele kinderen die wel/niet gevaccineerd zijn. De peuterspeelzaal zal ervoor kiezen een kind niet te ontvangen wanneer duidelijk is dat er bij het kind een ziekte ontwikkelt waartegen geënt kan worden. Ook kan er besloten worden een niet-gevaccineerd kind tijdens een uitbraak van een besmettelijke ziekte niet te ontvangen. Op 18 februari 2020 is er een wet aangenomen, die onder andere peuterspeelzalen mogelijkheid geeft kinderen die niet worden gevaccineerd te weigeren. 't Zwanenest heeft besloten deze wet te volgen.

De wenprocedure

Voordat de peuter op de peuterspeelzaal begint zal hij eerst eens met zijn ouders komen kijken. Dit is een vooraf gepland bezoekje van ongeveer 30 minuten. De eerste keer is het voor het kind prettig en veilig om een ouder bij zich te hebben om zo samen de groep, de leidsters, de ruimte en het speelmateriaal te verkennen. De peuter krijgt rustig de gelegenheid om vertrouwd te raken met de nieuwe omgeving van de peuterspeelzaal. Mocht een peuter moeite hebben met het afscheid nemen, kan er worden afgesproken dat ouders telefonisch contact opnemen met de leidsters over het verloop van het eerste half uur. In het belang van het kind zal het afscheid nemen kort moeten worden gehouden. Vaak worden kinderen van het lange afscheid nemen onzeker.

De dagindeling

Een dagdeel op de peuterspeelzaal is als volgt ingedeeld *:

8.45 De deur gaat open, Afscheid van de ouders, Binnenkomst van de kinderen;

Vrijspelen/ eventueel knutselen en evt. voorlezen

Rond 10:15 uur in de kring voor fruit eten en drinken en (indien er geen verjaardag is) een koekje
Buitenspelen of nog een binnen activiteit of een knutsel/kleuren

11.45: De deur gaat weer open en de kinderen worden opgehaald

De peuter komt binnen in de hal met de ouder. De jas en tas worden opgehangen. De kinderen en ouders wachten hier gezamenlijk met de andere peuters tot de deur van de zaal wordt opengedaan om 8.45 uur en de kinderen naar binnen mogen. Het meegebrachte fruit wordt in de schaal gelegd. Het kind is vrij in het kiezen van een activiteit. Dit kan bijvoorbeeld zijn een puzzeltje maken, een boekje lezen, bouwen met blokken of in de poppenhoek spelen. De ouder kan het kind helpen bij het kiezen van een activiteit. Het afscheid nemen is een heel belangrijk onderdeel van de dagindeling. Wanneer duidelijk afscheid wordt genomen en de peuter zich dit goed realiseert, is dit een belangrijke stap voor het verdere verloop van de ochtend. De peuter weet op dat moment dat de verantwoordelijkheid overgedragen is aan de leidster. Voor ouders is het belangrijk te weten dat bewust afscheid nemen heel belangrijk is, ook al wordt het kind daardoor verdrietig. De kinderen leren in de eerste paar weken dat hun ouders weggaan en terugkomen en leert vertrouwen te hebben in de leidster, waardoor het zich veilig gaat voelen. Ook voor de ouders is het afscheid nemen van groot belang. Zij moeten hun kind achterlaten bij iemand die ze vaak in de eerste instantie niet zo goed kennen. Samen met de leidster wordt er afscheid genomen, samen zwaaien ze de ouders uit. De kinderen gaan spelen en de leidsters helpen en begeleiden de kinderen hierbij. Er worden evt. voorbereidingen getroffen voor een knutselwerkje. Tussendoor kan de peuter eventueel naar het toilet onder begeleiding of zelfstandig. Opruimen doen we gezamenlijk en daarna gaan we in de kring. Hier eten wij samen het meegebrachte fruit, dat door ons is schoongemaakt. Daarna drinken wij nog een bekertje limonade en eten nog een koekje. Als het weer het toelaat gaan de kinderen lekker buiten spelen, anders wordt er in de peuterspeelzaal nog gespeeld of wordt er een knutselwerkje gemaakt. Mocht het zo uitkomen doen we het laatste kwartier nog een korte activiteit voordat de kinderen weer worden opgehaald door de ouder. Dit kan variëren van een liedje zingen, een verhaaltje lezen of een spelletje doen. Einde van de ochtend is om 11.45 uur. Dan gaat de deur weer open en kunnen de kinderen uit de zaal worden gehaald.

Deze dagindeling is een richtlijn die zoveel als mogelijk wordt aangehouden. Echter, mocht het op dat moment beter aansluiten bij de behoeften van de groep, dan kan de volgorde van activiteiten eens anders worden ingedeeld.

Spelen

Spelen is één van de belangrijkste dingen voor de ontwikkeling van kinderen. Spelen is dingen doen waar je zin in hebt, zolang je zelf wilt, zonder iets speciaals te willen bereiken, zonder dat iemand tegen je zegt dat iets moet. Bij jonge kinderen bestaat vrijwel alles uit spelen. Spel draagt bij aan de ontwikkeling van hun lichaam, verstand, taal, waarden en normen, gevoelens, fantasie en hun mogelijkheid zich uit te drukken. Kinderen kunnen op allerlei manieren spelen. Op de speelzaal wordt daar zoveel mogelijk de gelegenheid voor gecreëerd: ruimte, speelgoed, knutselmateriaal, veiligheid en andere kinderen. In het contact met leeftijdsgenootjes leren kinderen hoe ze zich sociaal kunnen redden. Ze moeten aan een ander duidelijk kunnen maken wat ze willen, zich in de ander leren verplaatsen en eventuele conflicten oplossen. Door zich te vergelijken met hun leeftijdsgenootjes

worden ze zich bewust van hun eigen mogelijkheden en beperkingen. Op de speelzaal wordt nagestreefd dat de voorwaarden die sociale contacten tussen kinderen stimuleren, aanwezig zijn.

Speelgoed

Het aanbod van diverse speelmaterialen op de peuterspeelzaal is voor de peuters vrij om te kiezen. De speelzaal beschikt over een ruim aanbod aan creatief materiaal waaronder potloden, stiften, lijm, vetkrijt, verf, papier, klei en scharen, waarmee regelmatig gewerkt wordt. Daarnaast is er een keukentje, een autobaan, een boekenmand en op de tafels ligt altijd een diversiteit aan speelgoed (duplo of iets dergelijks, puzzels, en ander materiaal). Ook is er een wisselend aanbod aan speelgoed van de Speelothek, dat eens per 4-6 weken geruild wordt voor ander speelgoed.

Voorlezen

Er wordt door de leidsters alle dagen voorgelezen. De éne keer aan de hele groep, de andere keer alleen aan kinderen die het fijn vinden om voorgelezen te worden op dat moment. Kinderen waarvan wij vinden dat ze het nodig hebben zitten er vaker bij.

Eén keer in de maand komt op beide groepen de 'voorlees oma'. Dit is een initiatief vanuit de bibliotheek. Zij leest aan de hele groep kinderen voor. Het boek wat voorgelezen wordt, wordt door ons uitgezocht en heeft vaak te maken met het seizoen. Soms is het een op zich staand thema. Ook wordt er gebruik gemaakt van het vertelkastje. Het voordeel hiervan is dat het grote platen zijn en alle kinderen goed kunnen meeleven met het verhaal, wat bijdraagt aan een goede interactie tussen de voorlees oma en de kinderen.

Koffieochtend

Gemiddeld één keer in de maand houden we een koffieochtend, waar iedere ouder/ verzorger welkom is. Dit bevordert de contacten met ouders onderling en de ouders kunnen zelf zien hoe de kinderen zijn op de zaal. Het bevordert ook de samenwerking tussen de leidsters en de ouders en geeft een band. Je leert elkaar beter kennen. De koffieochtend is ook een moment waarop ouders altijd met vragen terecht kunnen bij de leidsters. In de nieuwsbrief wordt aangegeven wanneer de ochtenden worden gehouden.

Nieuwsbrief

Eens per 4-6 weken wordt een digitale nieuwsbrief verzonden naar alle ouders/ verzorgers. Via deze brief worden ouders op de hoogte gesteld van belangrijke data, vakanties, activiteiten en andere bijzonderheden. De meest recente nieuwsbrief is tevens in te zien via de website.

Activiteiten met de kinderen

1. Het vrije spel

Bij binnenkomst mogen de kinderen kiezen waarmee ze spelen. Door het korte concentratievermogen, zal de peuter geneigd zijn snel te switchen naar een ander spel. In het hoofdstuk speel materiaal is aangegeven wat er onder andere in de peuterspeelzaal aanwezig is. De verscheidenheid aan speelgoed zorgt ervoor dat afwisselend de grove- en fijne motoriek bij de peuter wordt aangesproken. Tijdens het vrije spel is het kind in de gelegenheid door zijn fantasie zijn voorstellingsvermogen te vergroten.

De leidster ziet er op toe dat de peuter niet steeds voor hetzelfde speelgoed kiest, zij zal de peuter ook ander speelgoed of met een andere moeilijkheidsgraad aanbieden.

2. Creativiteit

De creativiteit wordt bij de peuter geprikkeld, door hem kennis te laten maken met allerlei verschillende materialen. De peuter kan zich daar vrij in uitleven. Verven, plakken, tekenen en kleuren behoren tot de mogelijkheden. Vooral de fijne motoriek en het concentratievermogen worden zo spelenderwijs geactiveerd.

3. Muziek

Muziek is ontspannend, feestelijk en gezellig. Door met de groep peuters muziek te maken wordt het ritmegevoel versterkt. Het ontvangen van hoge en lage klanken in de muziek wordt meegenomen. De beer broemt en heeft een zwaar geluid, de muis piept en heeft een hoog geluid. Een bijkomstigheid is dat ook het taalgebruik en begripsvermogen van de peuter zich ontwikkelt.

4. Bewegen

Kinderen zijn voortdurend in beweging. Met verschillende spelletjes wordt bewust het bewegen van de peuter geactiveerd. Dit zijn onder andere kringspelletjes, fietsen, stappen voor de motoriek. Begrippen en tegenstellingen zoals hoog en laag, voor en achter, worden spelenderwijs geoefend. Ook de sociale vaardigheden komen aanbod zoals bijvoorbeeld wachten op je beurt.

5. Eten en drinken

Eten en drinken is een sociaal gebeuren. Het eten en drinken gebeurt in de kring. Het begint met het zingen van een liedje over eten en drinken en pas als iedereen wat heeft genomen van de schaal met fruit mag er echt worden begonnen. Het eten en drinken in de kring is het rustpunt op de peuterspeelzaal en geeft de peuters de gelegenheid om ze te laten vertellen over dingen die hen bezig houden. Nadat iedereen zijn eten en drinken op heeft gaan wij verder met een andere activiteit. Dit kunnen diverse dingen zijn, zoals buiten spelen, het zingen van liedjes, het luisteren naar een verhaaltje, of nog even lekker aan tafel met wat klei of blokken.

6. Kringspel

Onder kringspel wordt het gezamenlijke spel verstaan zoals bijvoorbeeld Jan Huigen in de ton, een spelletje memory, het overrollen met een bal of het sorteren van vormen en kleuren. Bijna alle facetten van de ontwikkeling komen hierbij aan de orde.

7. Uitstapjes of eindejaarsviering

Eenmaal per houden we een gezellig feestje op de peuterspeelzaal. Dit doen we meestal in de laatste week van het schooljaar. Gezellig samen zijn met elkaar bevordert het saamhorigheidsgevoel en op deze manier sluiten wij het schooljaar af op een feestelijke manier. Ook plannen we wel eens een uitstapje, bijvoorbeeld een bezoek aan de bibliotheek. Ouders zijn hierbij meestal ook welkom. Eerst wordt er voorgelezen en de kinderen worden actief betrokken in het verhaal. Soms wordt er in de bibliotheek een knutselwerkje gemaakt rondom het voorgelezen boek. De ouders krijgen in de tussentijd uitleg over diverse kinderboeken en kunnen eventueel direct hun kind lid maken van de bibliotheek.

8. Feesten

Er zijn natuurlijk vele bijzondere momenten in het jaar. Voor de peuter worden veel van deze speciale momenten met een feest gevierd, aandacht hiervoor is op z'n plaats. De verjaardag van de peuter wordt uitgebreid gevierd, met slingers, een feesthoed en een verjaardagsstoel. Natuurlijk wordt er gezongen en muziek gemaakt voor de jarige en is er een klein cadeautje. De traktatie mag worden rondgedeeld en de hele dag is de jarige het middelpunt van de belangstelling.

Er mag niet op kauwgom of lolly's getrakteerd worden. Verder is het prettig als de traktatie wordt aangepast aan de grootte van de maagjes van de peuters. Tenslotte gaat het niet om de hoeveelheid maar om de gezelligheid. Ook andere feesten worden niet vergeten: Sinterklaas, Kerst, Pasen, Moederdag en Vaderdag.

Sinterklaas is een kinderfeest. Wij hebben ervoor gekozen dat de Sint niet in 'levende lijve' aanwezig zal zijn maar wel 1 of 2 pieten. Zij nemen voor de kinderen een cadeautje mee. De dagen voor sinterklaas maken we vaak knutselwerkjes en zingen we sinterklaasliedjes. Met Kerst zal er een kerstboom zijn in de peuterspeelzaal, is de ruimte mooi versierd en maken we met de peuters werkjes. Met kerst hebben we een kerstontbijt met kleine lekkere hapjes. Met Pasen maken wij met de peuters een leuke knutsel en vaak worden er eieren gezocht. Voor vader- en moederdag maken we met alle kinderen een passend cadeautje voor papa of mama.

Veiligheidsrichtlijnen

Er wordt veel aandacht besteed aan het zorgdragen van optimale veiligheid van de peuter. Speelgoed en materiaal wordt kritisch en met zorg uitgezocht en aangeschaft. De ruimtes waarin de kinderen verblijven zijn veilig en schoon.

Om de veiligheid van de leidsters, peuters en ouders zeker te stellen en te voldoen aan de eisen genoemd in de Wet Kinderopvang, komt een afgevaardigde van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst (de GGD) eenmaal per jaar langs bij de peuterspeelzaal. Gedurende dit bezoek wordt Psz 't Zwanenest gecontroleerd of ze voldoet aan de eisen die de Wet Kinderopvang stelt aan peuterspeelzalen. Aan de hand van dit bezoek wordt een GGD-rapport opgesteld met eventuele verbeterpunten op gebied van veiligheid en hygiëne. Er is een Protocol Veiligheid opgesteld en een Protocol Hygiëne. In Psz 't Zwanenest hangt een vergiftigingswijzer, er ligt een presentielijst binnen handbereik en alle schoonmaakmiddelen staan buiten bereik van de kinderen. De houders/vaste leidsters van de peuterspeelzaal zijn in het bezit van een geldig BHV +AED diploma en een diploma EHBO aan kinderen + AED en reanimatie. De invalkracht is in het bezit van een diploma EHBO aan kinderen +AED en reanimatie. Een EHBO-doos staat op een vaste plaats in de peuterspeelzaal. De leidsters en vrijwilliger zijn hiervan op de hoogte.

Hygiëne en Zindelijkheid

Ouders kunnen aangeven wanneer zij bezig zijn met zindelijkheidstraining. De leidsters gaan dan extra met de peuter naar de wc en ondersteunen het proces van zindelijk worden op de peuterspeelzaal. Wanneer een peuter nog niet zindelijk is wordt het indien nodig door ons verschoond. Peuters gaan wanneer zij dit nog niet zelfstandig kunnen altijd onder begeleiding van de leidster naar de wc.

Na dit bezoek wordt de kinderen geleerd altijd de handen te wassen. De speelomgeving wordt zowel dagelijks (aanrecht, tafels, wc's) als wekelijks schoon gemaakt. Speelgoed dat kinderen in hun mond

kunnen doen wordt dagelijks gereinigd. Het spelmateriaal wordt regelmatig schoon gemaakt. Ook wordt de kinderen geleerd om de elleboog voor de mond te houden tijdens het hoesten. Na het snuiten van de neus worden ook de handen gewassen.

Ziektebeleid

Als een kind ziek is mag het niet naar de peuterspeelzaal komen. De beoordeling hiervan ligt bij de ouders, maar koorts is voor ons een indicatie dat kinderen te ziek zijn om te komen. Bij twijfel kan er van tevoren telefonisch overlegd worden met de leidsters. Als ouders een ziek kind komen brengen mogen de leidsters weigeren het kind op te vangen. De beoordeling hiervan ligt bij de leidsters. Als kinderen ziek worden tijdens de ochtend, worden de ouders gebeld, met het verzoek hun kind op te komen halen.

Zodra gemeld wordt dat een kind een besmettelijke ziekte heeft, wordt dit indien nodig gemeld aan de andere ouders, d.m.v. een email met daarin de betreffende informatie over de ziekte. Dit betreft ziektes zoals waterpokken, hoofdluis, enz. Medicijnen worden door de leidsters niet toegediend.

Beroepsgeheim

De leidsters hebben een beroepsgeheim. Met vertrouwelijke informatie wordt voorzichtig en met zorg omgegaan. Alleen met toestemming van de ouders mogen persoonsgegevens met deskundigen, bijv. de consultatiebureauarts of wijkverpleegkundige worden besproken. Als een kind wordt bedreigd in de ontwikkeling en de ouders willen niet meewerken of geen toestemming geven om contact op te nemen met derden, kunnen de leidsters wel contact opnemen met de organisatie "Veilig thuis".

Meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag

Indien er bij de leidsters een sterk vermoeden ontstaat dat er sprake kan zijn van kindermishandeling of grensoverschrijdend gedrag, dan treedt deze meldcode in werking.

Het doel van deze Meldcode is: slachtoffers beter en eerder in beeld te hebben, sneller te kunnen helpen en de veiligheid beter te kunnen monitoren over langere tijd en wanneer dat nodig is situaties van vermoedens van onveiligheid te melden bij Veilig Thuis.

De meldcode kindermishandeling en grensoverschrijdend gedrag bestaat voor de kinderopvang uit drie delen:

1. Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in de thuissituatie
2. Meldplicht bij een vermoeden van een geweld- of zedendelict door een medewerker
3. Seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen kinderen onderling.

De Meldcode bevat voor ieder deel (1, 2 en 3) een afwegingskader toegespitst op de eigen beroepspraktijk, waarmee beroepskrachten kunnen afwegen of het noodzakelijk is een melding te doen bij Veilig Thuis. Dit betekent dat beroepskrachten in stap 4 en 5 van de Meldcode onder andere afwegen of er sprake is van acute of structurele onveiligheid.

Juist omdat de problematiek vaak jarenlang speelt, ontwikkelt Veilig Thuis daarvoor een 'radarfunctie'. Dat betekent dat Veilig Thuis signalen van verschillende melders kan combineren en veiligheid over een langere periode en intensiever volgt. Daarom is het van belang dat vermoedens

van ernstig huiselijk geweld, verwaarlozing en kindermishandeling altijd worden gemeld bij Veilig Thuis. Deze meldcode is aanwezig op de peuterspeelzaal.

Vier ogen-principe

Wij dragen zorg voor de uitvoering van het vier ogen-principe op diverse vlakken. Zowel qua inrichting als personele bezetting. Op de peuterspeelzaal staan we als leidsters nooit alleen op de groep. We staan altijd met 2 volwassen beroepskrachten. In geval van ziekte van één van de beroepskrachten of een ander noodgeval, doen we een beroep op onze vaste invalkracht. Met feesten of uitjes kan het zelfs zijn dat we met 2 beroepskrachten en een vaste invalkracht staan. Alle medewerkers zijn in het bezit van een geldige VOG.

Onze peuterspeelzaal is voorzien van veel ramen. Naast onze entree is een raam waardoor mensen die het Dorpshuis of de bibliotheek in of uit gaan, altijd bij ons naar binnen kunnen kijken. Tussen de speelruimte en de toiletruimte zit een raam en een deur voorzien van een raam. Tijdens een toiletbezoek blijft het contact tussen de beroepskrachten aanwezig. Ook tussen de speelzaal en de buitenspeelruimte zijn veel ramen. Hierdoor kan ook altijd toezicht op elkaar worden gehouden. Onze onderlinge aanspreekcultuur is laagdrempelig, zodat wij de goede punten maar ook evt. twijfels naar elkaar uit kunnen spreken.

Klachten

In het geval u als ouder een klacht heeft over de geboden diensten van onze peuterspeelzaal is het van belang dat deze klacht zorgvuldig wordt behandeld. Als wij weten wat er leeft bij ouders, kunnen wij daarop inspelen. Wij staan open voor al uw opmerkingen, vragen of klachten. Wij stellen het dan ook op prijs als u als ouder uw klacht in eerste instantie bij de betrokken leidster neerlegt, omdat in de meeste gevallen de klacht door de direct betrokkenen kan worden opgelost. Wij nemen dan ook elke klacht serieus. Zijn ouders niet tevreden dan kunnen zij gebruik maken van een externe klachtenregeling.

Externe klachtenregeling

Ouders en oudercommissie van peuterspeelzaal 't Zwanenest kunnen hun klacht per 01-01-2016 indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang en peuterspeelzalen. De klacht moet dan betrekking hebben op de werkwijze van de Peuterspeelzaal of de gedragingen van de leidsters, waarbij het gaat om persoonlijk nadeel voor de ouder of het kind. De Geschillencommissie is te bereiken via www.degeschillencommissie.nl/consumenten. Meer informatie en het reglement hiervoor is te lezen op onze website onder het kopje "klachtenregeling".

Slotwoord

Dit pedagogisch werkplan zien de leidsters van de peuterspeelzaal niet als een plan dat op de letter dient te worden gevolgd. Het is opgezet om duidelijk aan te geven hoe de leidsters hun taken en verantwoordelijkheden zien. Het is een leidraad waaraan kan worden gerefereerd bij meningsverschillen of onduidelijkheden. Tevens moet dit plan ervoor zorgen dat de kwaliteit blijft gewaarborgd. De leidsters zullen eens per jaar het plan toetsen aan de werkelijke situatie en bespreken met de oudercommissie, om eventuele wijzigingen en aanvullingen aan te brengen.

Algemene gegevens

Peuterspeelzaal 't Zwanenest VOF
Gevestigd in MFC 't Dorpshuis Middelzand 3508
1788 ES Julianadorp

Postadres:
Wierbalg 2419
1788 VH Julianadorp

Contactpersonen:
Tanja v.d. Hooff: 06-40630838
Vivianne Blom: 06-81684539

KvK nummer: 52658090
IBAN nummer: NL47 RABO 0322982146 t.n.v. peuterspeelzaal 't Zwanenest
Website: www.peuterspeelzaalzwanenest.nl
E-mailadres: info@peuterspeelzaalzwanenest.nl